

Talousarvio 2027 raami ja talousarvion laadintaohje

Kunnanhallitus 24.08.2026
445/02.02.00.00/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan talousarvion laadintaohjeen ja antaa sen ohjeeksi lautakunnille ja viranhaltijoille vuoden 2027 talousarvion valmistelua varten. Lautakuntien tulee tehdä mahdolliset perustellut esitykset raamin muuttamisesta 9.9.2026 mennessä. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa muutosesitysten tulee olla erittäin hyvin perusteltuja. Lautakuntien tulee antaa laadintaohjeeseen perustuvat talousarvioesitykset 14.10.2026 mennessä. Mikäli jokin tasapainottamisohjelmassa suunniteltu sopeutustoimi ei jostakin perustellusta, kunnasta itsestään riippumattomasta syystä toteudu, tulosityksikön ja palvelualueen tulee esittää talousarvioesityksessään korvaava toimi ensisijaisesti omasta toiminnastaan.

Päätös

Selostus

Vuoden 2027 talousarvion laadintaohje on laadittu vuoden 2025 tilinpäätöksen ja vuoden 2026 talouden seurantatietojen sekä taloudellisten ennusteiden ja kehitysnäkökymien perusteella.

Talousarvioraami on laadittu siten, että se huomioi yleisen talouskehityksen ja välttämättömät toiminnalliset muutokset sekä talouden tasapainottamisohjelmien 1-3 sopeutustoimenpiteet. Talousarvio ja taloussuunnitelma edellyttävät, että sopeutustoimet toteutuvat täysimääräisesti. Tästä syystä palvelualueet veloitetaan toteuttamaan ja seuraamaan säästötoimia aktiivisesti. Mikäli jokin säästötoimi ei perustellusta kunnan omasta toiminnasta riippumattomasta syystä toteudu, tulosityksikön ja palvelualueen tulee esittää talousarvioesityksessään korvaava toimi ensisijaisesti omasta toiminnastaan.

Kolmen tasapainottamisohjelman jälkeen talousarviovalmistelussa lähdetään siitä, että palveluita ei pystytä enää karsimaan merkittävästi enempää lakisääteisten palveluiden toteutumista vaarantamatta. Tästä syystä talousarvioraamiin sisältyy kunnallisveron korotus 10,7 prosenttiin vuodesta 2028 alkaen. Tarvittava korotus riippuu talousarvio-ohjeessa kuvatuista tekijöistä, suurimpana kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston keväällä 2026 tekemien päätösten lainvoiman saaminen ja toimeenpano niistä tehtyjen oikaisuvaatimusten ja valitusten käsittelyn jälkeen. Mikäli Laukaan Vesihuolto Oy:n kanssa sovittu vuoden 2015 tehdyn putkikaupan hinnan korjaus vastaamaan todellista, myöhemmin gps-mittausten avulla tarkentunutta siirtyneiden putkien määrää, sekä kunnan eräiden kiinteistöjen (uusimmat koulut) käyttöiän suunnittelu nykyistä 30 vuotta pitemmäksi eli 50 vuodeksi, jolloin kirjanpidollinen arvonalenema eli poistot jaetaan pidemmälle ajanjaksolle, toteutuvat, veronkorotus saatetaan välttää kokonaan tai sen määrä voi olla nyt laskettua alhaisempi.

Kuntalain mukaan kertyneet alijäämät on katettava viimeistään vuonna 2029. Vuoteen 2029 päättyvä taloussuunnitelma on tasapainossa raamin mukaisilla tunnusluvuilla ml. edellä mainittu veronkorotus vuodesta 2028 alkaen.

Taloussuunnitelmakauteen sisältyy runsaasti arvioita ja riskejä, joiden osalta taloussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Johtoryhmä on käsitellyt talousarvioasetelmaa raamiseminaarissa 17.8.2026.
Yhteistyöryhmä käsittelee talousarvioasetelmaa kokouksessaan 24.8.2026 ennen kunnanhallituksen kokousta

Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, puh. 040 351 8605, taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puh. 050 315 3307
Jakelu / toimenpiteet	Ohje talousarviovalmistelijoille huomioitavaksi talousarviovalmistelussa (Aitta ja esihenkilöjakelu)